หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ ความเสี่ยงและอาการเตือนโรคหลอดเลือดสมองในผู้ป่วย

โรคเรื้อรัง ตำบลแม่โป่ง อำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางพิรุณลักษณ์ วงวรรณ

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ สริตา ซีระวัฒน์สกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือด สมอง ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและอาการเตือนโรคหลอดเลือดสมอง รวมทั้งเปรียบเทียบความรู้ใน กลุ่มที่มีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยจำนวน 239 คน ที่มารับบริการคลินิกโรค ความดันโลหิตสูงและเบาหวาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านห้วยบ่อทอง ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบวัดความรู้เกี่ยวกับปัจจัย เสี่ยงและอาการเตือนโรคหลอดเลือดสมอง และแบบประเมินโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง ตารางสี (Color Chart) ของกระทรวงสาธารณสุข วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา และการ ทดสอบ Independent T- test และ Chi-Square test

ผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.3 เป็นผู้ป่วยโรคความคันโลหิตสูง ร้อยละ 41.4 เบาหวาน ร้อยละ 8.8 ที่เหลือเป็นผู้ป่วยที่มีโรคร่วมระหว่างความคันโลหิตสูง เบาหวาน และภาวะไขมันในเลือดสูง ผู้ป่วยยังคงสูบบุหรี่ ร้อยละ 5.9 คื่มสุราเป็นครั้งคราว ร้อยละ 13 และคื่ม ทุกวันร้อยละ 1.3 มีภาวะน้ำหนักเกินและอ้วน ร้อยละ 46 อีกทั้งยังพบว่าผู้ป่วยกลุ่มนี้เคยมีภาวะสมอง ขาดเลือดชั่วคราว ถึงร้อยละ 28.0

ผลการประเมินโอกาสเสี่ยงที่จะเป็นโรคหลอดเลือดสมอง ใน 10 ปีข้างหน้า ไม่พบผู้ที่มีความ เสี่ยงในระดับสูงอันตราย ส่วนความเสี่ยงระดับสูงมาก ระดับสูง และระดับปานกลางพบเพียง ร้อยละ 0.4 1.3 และ 8.3 ตามลำดับ ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความเสี่ยงระดับต่ำ พบร้อยละ 90.0 คะแนนความรู้เกี่ยวกับ ปัจจัยเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมองของกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 7.75 (SD ± 3.65) จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 64.58 โดยมีสัดส่วนของการตอบถูกรายข้อระหว่างร้อยละ 32 -8 3 ส่วนคะแนนความรู้เกี่ยวกับอาการเตือนโรคหลอดเลือดสมองคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.14 (SD ± 2.21) จาก คะแนนเต็ม 10 คะแนนหรือคิดเป็น ร้อยละ 41.40 และมีสัดส่วนของการตอบถูกรายข้อ คิดเป็นร้อยละ 8-78 เท่านั้น อีกทั้ง ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและ อาการเตือนโรคหลอดเลือดสมอง ในกลุ่มตัวอย่างที่ความเสี่ยงระดับต่ำ และความเสี่ยงระดับปาน กลางถึงสูง

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ไม่ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีความเสี่ยงระดับใด ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง
และอาการเตือนโรคหลอดเลือดสมองมีค่อนข้างต่ำ แม้พบว่ากลุ่มตัวอย่างความเสี่ยงระดับต่ำ แต่กลับ
พบผู้ที่เคยมีอาการภาวะสมองขาดเลือดชั่วคราวสูงถึงร้อยละ 28 การเฝ้าระวังการเกิดโรคหลอดเลือด
สมองและการให้ความรู้ที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องควรนำไปพิจารณาหามาตรการในการ
แก้ไขปัญหาต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved Independent Study Title Stroke Risk and Warning Signs in Patients with Chronic

Disease, Maepong Sub-district, Doi Saket District,

Chiang Mai Province

Author Mrs. Philoonlak Wongwan

Degree Master of Public Health

Advisor Assoc. Prof. Sarita Teerawatsakul

ABSTRACT

The objectives of this descriptive study were to examine the risk of stroke, the knowledge on its risk factors, and its warning signs, as well as to compare the knowledge between different risk groups. The sample group consisted of 239 patients receiving treatment at the hypertension and diabetes clinic, Ban Huay Boh Tong sub-district health promotional hospital, Maepong Sub-district, Doi Saket district, Chiang Mai Province. The data were collected by means of an interview, a questionnaire on risk factors and warning signs of stroke, and the color chart risk assessment form approved by the Ministry of Public Health. The analysis utilized descriptive statistics, independent T-test, and Chi-Square test.

The results showed that a majority (70.3 percent) of the sample group were female. Of the sample group, 41.4 percent were hypertension, 8.8 percent were afflicted with diabetes, and the remaining display co-morbidity between hypertension, diabetes, and hypercholesterolemia. Additionally, 5.9 percent smoke, 13 percent drank alcohol occasionally, 1.3 percent drank daily, 46 percent were overweight and obese, and 28 percent had experienced transient ischemic attack.

The stroke risk assessment for the next ten years found no samples with hazardous risk level. Samples with very high, high, and medium risk levels were found in 0.4 percent, 1.3 percent, and 8.3 percent respectively. A majority (90 percent) of the samples had low risk. The sample group averages the score of 7.75 out of 12 (SD $\pm$ 3.65) or 64.58 percent for the stroke risk factor

น

knowledge test, with the correct answer ratio per item at 32-83 percent. As for the stroke warning signs test, the group averages 4.14 out of 10 (SD $\pm$ 2.21) or 41.40 percent, with the correct answer ratio per item of 8-78 percent. No significant difference was found between the low risk groups and medium to high risk groups in their levels of knowledge of stroke risk factors and warning signs.

The results demonstrate that regardless of risk level, the sample group exhibits low level of knowledge of stroke risk factors and warning signs. Even though a majority of the sample group have low risk of stroke, 28 percent of them have had transient ischemic attack. It is, therefore, necessary for those concerned to improve upon surveillance and education on stroke in order to provide an effective solution to the problem.

